

Gutta mot jentene

I dette blogginnlegget kan du lese om, en lærer som opplevde at det i klassen var et problematisk forhold mellom jentene og guttene i en klasse. Undervisningen ble forstyrret av oppførselen i den samlede guttegruppa. Tendensen var at guttene hakkede på jentene og kom med negative kommentarer om jentenes deltakelse i undervisningen. Situasjonen gjorde at jentene ikke følte de var trygge og tilpasse i læringsmiljøet.

Læreren satte en Klassetrivselundersøkelse opp med sosiogrammer. Ut fra den automatisk genererte rapport, fikk læreren fort overblikk over hvordan miljøet og grupperingene i klassen var. På bakgrunn av dette tok læreren en felles snak med elevene, om hvordan det var å være elev og især jente, i klassen.

Som en del av evalueringen i det oppfølgende arbeide, kan vi på det kraftigste anbefale, at det på nytt gjennomføres en undersøkelse i Klassetrivsel (f.eks. med de samme spørsmålene). Da kan man enkelt vurdere om de tiltak, man har jobbet med, har hatt en gunstig endring i f.eks. sosiogrammene.

Les hele lærerens beretning herunder.

Gutter og jenters relasjoner på ungdomstrinnet – en beretning

Målet mitt var å skape en bedre integrasjon mellom gutta og jentene i klassen. Elevene tok ikke initiativ til å se hverandre eller skape relasjoner. Klassen tok i det hele tatt ikke spesielt mange initiativer til å være sosiale på tvers av de grupperinger, som klassen var delt inn i. Dette var veldig tydelig å se ut fra sosiogrammene, og det var ingen relasjoner mellom gutte- og jentegruppa.

Jeg laget en plan for hvordan jeg vill endre bildet:

Hvordan var situasjonen?

Jeg innledet samtalen med elevene med å risse opp de overordnede konklusjoner fra undersøkelsen. Jeg forklarte hva undersøkelsen viste om relasjonene på tvers av kjønnene, at jentene og guttene ikke valgte hverandre i ulike situasjoner.

Jeg delte klassen opp i mindre grupper og fortalte at de skulle ta stilling til en rekke spørsmål, som jeg på forhånd hadde forberedt til elevene. Under gruppearbeidet skulle elevene øve seg på å være aktivt lyttende, og det var f.eks. ikke tillat å avbryte eller skjære ansikter til hverandre. Spørsmålene var utarbeidet på bakgrunn av resultatene fra sosiogramundersøkelsen.

Spørsmålene, elevene skulle diskutere, handlet om:

- Hvordan er det å være elev i denne klassen?
- Hvordan er det å være jente i denne klassen?
- Hvordan er det å være gutt i denne klassen?
- Hvem er elevene sammen med i friminuttene?
- Hva er det beste ved klassen?
- Hvem inviterer elevene med til bursdager?
- Hvem elevene er sammen med utenfor skoletiden?
- Hva har jentene og guttene til felles i klassen?
- Hva skal skje i klassen, hvis jentene og guttene i klassen skal ha mere å gjøre sammen?

Etter gruppearbeidet, samlet vi opp i plenum. Det ble blant annet satt ord på hvordan guttene styrte klassen og hakket på jentene.

Jeg gjennomførte deretter en samtale kun med jentegruppa, hvor jeg var nysgjerrig undersøkende i forhold til hvordan jentene hadde det med hverandre. I denne samtalen kom det frem, at jentene var delt i to grupper, og begge jentegruppene følte at de ble sjenert av guttene. Jeg stilte jentegruppen spørsmålet om «Hvilke ønsker har dere til en god skolegang?». Deres svar var følgende:

- De ønsker at de kan få lov til å være i fred for guttene
- De ønsker å kunne si imot når guttene kommer med negative kommentarer
- De ønsket å støtte mer opp om hverandre

Disse tre utsagn, ble jentenes mål. Vi snakket videre om, hvordan de kunne oppnå målene og hvem som kunne hjelpe dem.

Senere i forløpet

Etter et par samtaler var jentene enige om, hvordan de ville prøve å stå sammen og støtte opp om hverandre, når guttene kom med negative kommentarer til jentene i timene og friminuttene. De ønsket også å være mer sammen på tvers av grupperingene internt i jentegruppa.

Jeg hadde også samtaler med guttene. De fortalte at de syntes jentene var kjedelige og derfor gadd guttene ikke jentene. Jeg spurte f.eks. guttene om, hvordan de trodde det var å være jente i klassen, når guttene hele tiden kom med kommentarer til det som de sa. Guttene kunne godt forstå, at det ikke var så hyggelig å være jente, men de syntes ikke det var deres problem. I samtalen observerte jeg det samme mønster, som jeg observerte i min innledende sosiometriundersøkelse: Det var et steilt hierarki blant guttene, med en «leder», og resten var «soldater» som gjorde som lederen sa. Det ble tydelig at guttene var låst i forhold til deres adferd, for hvis «lederen» ikke endret adferd, så turte de andre gutten i klassen det heller ikke – kjempestort problem!

Jeg valgte å snakke med «lederen» alene. Vi snakket om hans rolle i klassen og hvilken betydning han hadde. Det viste seg, at han ikke var klar over, hvilke signaler han sendte til de andre guttene, og hvor stor betydning han hadde i guttegruppen. Han var en vennlig og kjekk gutt, og han ønsket å gjøre noe godt for klassen. Han foreslo selv, han ville dempe sin til tider ganske voldsomme oppførsel i timene.

Oppfølging på problematikken og resultat

Etter ca. 6 uker kunne jeg konstatere, at jentene i klassen hadde fått et mye bedre sammenhold i jentegruppa. Jentene fortalte også, de var blitt bedre til å støtte hverandre når guttene kom med kommentarer. Dette betød blant annet at guttene ikke lengre fylte så mye i timene fordi jentene turte så si guttene imot.

Det skjedde til gjengjeld ikke de store endringer i guttegruppa: Det er stadig et tydelig hierarki som jeg arbeider på å bryte opp.

Målene, som jentene hadde satt seg, ble oppfylt. Senere har jentene fortalt, at de er blitt gladere for å gå i klassen, og guttenes kommentarer betyr ikke så mye mer. Det er også blitt lettere for meg å undervise i klassen, fordi jentene nå er med og setter undervisningen på dagsordenen og guttenes kommentarer får ikke så mye plass mer – takk for det, jenter! Det som jeg opplevde virket best i denne klassen, var at jentene selv satte målene opp og selv fant på og formulerte de tiltak som skulle til – min rolle var å gi sparring på jentenes ideer.

Har du en trivselshistorie, du gjerne vil fortelle? Skriv til oss, vi vil gjerne formidle den!

irene@skolevisjoner.dk